

Otevřený dopis: Lékaři za boj proti změnám klimatu

My, kteří jsme podepsali tento dopis, jsme kvalifikovaní lékaři. Spojuje nás pocit úzkosti z toho, že **celý svět jen minimálně reaguje na hrozící ekologickou katastrofu, která ohrožuje naši civilizaci**, a ignoruje časné příznaky tohoto zhoubného procesu. Souhlasíme s celosvětovými protesty, které v současné době probíhají, a to zejména s těmi organizovanými mladými lidmi. Jejich generace bude totiž změnou klimatu ohrožena nejvíce. Poklidné protesty mohou změnit společnost. **Naléháme na vládu a sdělovací prostředky, aby bezodkladně reagovaly. Společnost musí být dostatečně a pravidelně informována o závažnosti situace.**

Podle článku z prosince 2017 v mezinárodním periodiku BioScience, sepsaného vědci pod vedením předního ekologa ze Spojených států amerických profesora Williama Rippleho, dochází vzhledem k růstu produkce skleníkových plynů **ke katastrofickým klimatickým změnám**, které nebude již brzy možné zvrátit. **Lidstvo tak čelí přímé existenční hrozbě.** Text poukazuje zejména na růst emisí oxidu uhličitého, růst globální teploty, deforestaci a masové vymírání zvířecích druhů. Dokonce odhaduje, že **do konce století dojde k vymření mnoha nyníšších forem života. Tento článek podpořilo svým podpisem více než 15 000 vědců ze 184 zemí.**

V červnu 2019 zveřejnila Expertní rada evropských akademií (EASAC), jejímž členem je i Akademie věd ČR, zprávu, která se soustřeďuje na alarmující důsledky klimatické změny na zdraví Evropanů a zdůrazňuje nutnost klimatické změně čelit, a to zejména **rychlým snížením spotřeby fosilních paliv.** „Při současném trendu vývoje emisí skleníkových plynů odhadujeme [na základě projekcí klimatických modelů] do konce tohoto století průměrné globální navýšení teploty o více než 3 °C ve srovnání s předpřemyslovou úrovní. Nárůst teploty bude vyšší nad pevninou než nad oceány, a vystaví tak celosvětovou populaci bezprecedentnímu urychlování klimatické změny, čímž přispěje k **rozmachu chorob a předčasně úmrtnosti,**“ varuje EASAC. „**Jestliže nezačneme neprodleně jednat,** abychom snížili emise a udrželi teplotu pod limitem dvou nebo méně

stupňů Celsia zakotveným v Pařížské klimatické dohodě, **budeme čelit dost možná nezvratným změnám, které budou mít dalekosáhlé dopady na mnoho aspektů lidského zdraví,**“ upozornil Andy Haines, jeden z autorů zprávy.

Jako vědci jsme vyslechli shodující se varování světových orgánů včetně Mezivládního panelu OSN pro změny klimatu (IPCC), Světového fondu na ochranu přírody (WWF), NASA a WHO, která jsou stále naléhavější a emotivnější. Jako zástupci pečujících profesí nemůžeme tolerovat současnou politiku, která vede nejzranitelnější obyvatelstvo na světě a v budoucnu všechny naše děti směrem k ekologické katastrofě. **Emise oxidu uhličitého neustále stoupají a je neetické společnost neinformovat tom, jaké to bude mít důsledky.**

Jsme také znepokojeni nevyhnutelnými následky rostoucí teploty na zdraví – podle časopisu Lancet jsou vysoké teploty největší zdravotní hrozbou 21. století. Pozorujeme zvyšující se počet případů extrémních povětrnostních podmínek, sucha, rozšíření infekčních onemocnění, ztrátu úrodné půdy, šíření škůdců a masivní záplavy. Vnímáme i předpovědi o zhroutilí společnosti a následné masové migraci jak celosvětově, tak i v rámci jednotlivých zemí. Takový společenský kolaps povede k **poškození fyzického a duševního zdraví obyvatel v nedozírném a lidstvu dosud nepředstavitelném rozsahu.**

Je nutná proměna v oblasti energetiky a přechod z fosilních paliv na obnovitelné zdroje. Jedině tak je možné zajistit environmentálně a sociálně udržitelnou společnost. Radikální změny zmírní nevyhnutelné škody na životním prostředí a lidských životech. Odkládání řešení však výrazně zvyšuje cenu těchto změn a riskuje nezvratný vývoj této celosvětové patologie.

Současné strategie a reakce na situaci jsou žalostně nedostatečné. IPCC varuje, že máme čas pouze do roku 2030 na snížení globálních emisí na polovinu (a do roku 2050 musíme dosáhnout čisté nuly) ke splnění cíle maximálního oteplení planety o 1,5 °C. Po tomto oteplení dojde zřejmě ke spuštění nevratných změn, které budou mít za následek ohrožení existence celého lidstva. Scénáře a doporuče-

ní IPCC se ovšem ukázala jako příliš opatrná a podhodnocená. Je nutné reagovat opravdu urgentně. Evropa je jednou z nejbohatších částí světa a je naprosto nezbytné, aby šla příkladem. **V posledních letech ale v ČR opět došlo k nárůstu emisí CO₂ v přepočtu na obyvatele a naše vláda dál podporuje fosilní průmysl.** V tomto ohledu patříme mezi nejhorší znečišťovatele v EU, v historických souhrnech jsme v přepočtu na obyvatele dokonce jedním z největších přispěvatelů emisí oxidu uhličitého na celém světě. Naše spoluzodpovědnost za současný stav je nezpochybnitelná, náš dluh vůči budoucím generacím nás zavazuje k okamžité akci.

Vyhnut se katastrofálnímu oteplování bude těžký úkol, a proto musíme radikální kroky podniknout již nyní. Naše nekontrolovaná spotřeba, závislost na fosilních palivech a devastace ekosystémů pokračuje. **Diagnóza je jasná a vyžaduje urgentní léčbu.** Politici však konají nedostatečně a globální emise stále rostou.

Vlády hrubě porušují svou zodpovědnost, pokud provádí politiku, která riskuje zhroutilí životního prostředí.

Podporujeme následující zásadní požadavky:

Vláda musí říkat pravdu o klimatu a širším ekologickém stavu nouze, změnit nekonzistentní legislativu a společně s médii komunikovat s občany.

Vláda musí nařídit právně závazná pravidla k dosažení uhlíkové neutrality tak, aby nedošlo k oteplení Země o více než 1,5 °C, a podniknout další kroky k odstranění nadbytečného nárůstu skleníkových plynů v atmosféře.

Vyzýváme vládu i politiky na regionální a obecní úrovni, aby nastavili taková pravidla **hospodaření s vodou, půdou, lesy a krajinou**, která povedou k jejich ochraně a regeneraci. Je nezbytné zachovat toto největší bohatství i pro další generace.

Za iniciativu **Doctors for Future:**

MUDr. Hana Bořecká, MUDr. Jan Greguš,
MUDr. Lucia Kantorová, MUDr. Lucie Křivohlavá,
MUDr. Anna Kšírová, MUDr. Eva Němejcová

Otevřený dopis můžete podepsat na webu <https://doctorsforfuture.webnode.cz/>, seznam signatářů najdete tamtéž.